

Μεγαλώνοντας σε ένα σώμα που δεν νιώθει δικό της

Μία δύσκολη ενηλικίωση στη Μαδρίτη

ΑΛΑΝΑ Σ. ΠΟΡΤΕΡΟ
Κακή συνήθεια
μτφρ.: Μαρία Παλαιολόγου
εκδ. Πατάκη, σελ.: 232

Του **ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ**

Τα τελευταία χρόνια εκδίδονται στα ελληνικά αρκετά από τα καλύτερα κομμάτια βιβλίων που βγαίνουν στο εξωτερικό, κάτι που δεν συνέβαινε παλαιότερα. Τα τελευταία δύο χρόνια διαβάσαμε περί τα είκοσι μυθιστορήματα με ΛΟΑΤΚΙ+ θεματολογία. Σημειώνοντας ότι κάποια στιγμή πρέπει να γίνει μια αναλυτική καταγραφή, ανάμεσά τους ξεχωρίσαμε τα εξής: Ακουέκε Εμέζι, «Ο θάνατος του Βίβεκ Οτζι» (μτφρ. Βίβιαν Στεργίου, εκδ. Στερέωμα), Κέσι Μακουίστον, «Μια τελευταία στάση» (μτφρ. Ειρήνη Παϊδούση, εκδ. Μεταίχμη), Μαλίντα Λο, «Χθες βράδυ στο Τελεγραφ κλαμπ» (μτφρ. Μαρία Φακίνου, εκδ. Διόπτρα), καθώς και τα κλασικά πλέον βιβλία του Αλεξ Σκουφί («Χρυσόψαρο - Δωμάτια μετ' επιπλών», μτφρ. Νίκος Σκοτλάκης, εκδ. Κίχλη) και της Νέλα

Λάρσεν («Πέρασμα», μτφρ. Νίκος Κατσαούνης, εκδ. Ερμιά). Από την εγχώρια παραγωγή αξίζει να σημειώσουμε το «Α' στον έρωτα» του Γιώργου Αγγελίδη (εκδ. Αρλεκαν - Eros Pride), το παιδικό βιβλίο «Το μεταξένιο» του Κυριάκου Χαρίτου (εκδ. Βασίλης Κουτσογιάννης, εκδ. Μεταίχμη) και φυσικά το εμβληματικό νομικό εγχειρίδιο «ΛΟΑΤΚΙ+ Δικαιώματα και Ελευθερίες» του Βασίλη Σωτηρόπουλου (εκδ. Σάκκουλα).

Η Αλάνα Σ. Πορτέρο (Μαδρίτη, 1978) είναι πολύ γνωστή ακτιβίστρια στη χώρα της, με πλούσια δράση γύρω από ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αρθρογράφος και ηθοποιός του θεάτρου, έγραψε την «Κακή συνήθεια» (2023) αντλώντας από τα προσωπικά της βιώματα – είναι τρανς γυναίκα η ίδια, όπως και η ηρωίδα του βιβλίου της, κι εδώ έχουμε να κάνουμε με ένα θέμα για το οποίο δεν μπορείς να γράψεις έτσι και δεν το έχεις ζήσει στο πετσί σου–, ένα μυθιστόρημα που σημείωσε πελώρια επιτυχία: μεταφράζεται παντού, βραβεύθηκε, θα μεταφερ-

Στιγμιότυπο από παρέλαση υπερηφάνειας. Η Αλάνα Σ. Πορτέρο είναι αρθρογράφος και ηθοποιός του θεάτρου. Παράλληλα, είναι γνωστή για την ακτιβιστική της δράση γύρω από ζητήματα δικαιωμάτων και της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Το βιβλίο «Κακή συνήθεια» είναι το λογοτεχνικό της ντεμπούτο, στο οποίο έχει συμπεριλάβει και προσωπικά της βιώματα.

Το μυθιστόρημα της Αλάνα Σ. Πορτέρο σημείωσε μεγάλη επιτυχία: μεταφράζεται, βραβεύθηκε, θα μεταφερθεί στον κινηματογράφο.

θεί στον κινηματογράφο. Και δικαίως. Το βιβλίο, αν και το παρθενικό της είναι σπουδαίο. Όπως και άλλοι αναγνώστες του, πιστεύαμε ότι το πλουμιστό, ποιητικό, αιθέριο, αιχμηρό άρμα πάνω στο οποίο έτρεχαν οι πρώτες σελίδες κάποια στιγμή θα έκοβε ταχύτητα, θα έκανε στάσεις. Πέσαμε έξω. Με μια αιχμηρή παρατηρητικότητα που σκαλίζει με το δάχτυλο και εξερευνά τα πράγματα κάτω από την επιφάνειά τους, η Πορτέρο γράφει το πρωτοπρόσωπο βιβλίο

της στο ίδιο υψηλό επίπεδο και με την ίδια ζέση από την αρχή έως το τέλος. Ο αναγνώστης θα πιάσει τον εαυτό του να διαβάζει με βουλιμικά αυτό το τρυφερό, σπαρτακτικό κοινωνικό μυθιστόρημα που εκτυλίσσεται σε ένα εργατικό πρόσωπο της Μαδρίτης κατά τις δεκαετίες του '80 και του '90, αλλά ταυτόχρονα θα είναι τόσο γεμάτος εικόνες, που θα θέλει να κλείσει λίγο τα μάτια για να τις αφομοιώσει. Κι αυτή η σκληρόκαρδη γειτονιά όπου μεγαλώνει η ηρωίδα της αφογκραζόμενη τον παράξενο σώμα της –γιατί είναι κορίτσι και το ξέρει– είναι τόσο ζωντανή, τόσο αληθινή, μίζερ και βίαιη, τόσο γεμάτη φωτιά, προίτη και κακοποίηση, αλλά και τρυφερότητα αίφνης –και πολλούς παράξενους, οχεδόν μυθικούς χαρακτήρες– που σε αφοπλίζει.

Η «Κακή συνήθεια» είναι ένα δυνατό μυθιστόρημα ενηλικιω-

σας, που –αν και κάποτε χιουμοριστικό– μιλάει για τη μοναξιά, τη θλίψη (καλύτερα: την πίκρα), την απόρριψη, την ανάγκη κάποιων ανθρώπων να ζουν διπλή ζωή για να μπορέσουν να ζήσουν μόνο μία: αυτή που θέλουν και που τους πρέπει. Ευτύχησε, μάλιστα, να μεταφραστεί με μεγάλη συγκίνηση και ακρίβεια στα ελληνικά. Η μεταφράστριά του, Μαρία Παλαιολόγου, είχε την καλοσύνη να μας εμπιστευτεί τα εξής: «Ο μεταφραστής είναι αναγκασμένος να καλλιεργεί διαρκώς την ενσυναίσθηση στον υπέρτατο βαθμό, φτάνει στην ταύτιση με τους χαρακτήρες, ο συγγραφέας κάθεται στην απέναντι πολυθρόνα και συζητούν, τσακώνονται, ώρες ώρες κάτι τους φαίνεται τρομερά αστείο και γελάνε. Όταν μεταφράζεις ένα καλό βιβλίο δυσκολεύεται να αποστασιοποιηθείς απ' αυτό, ακόμη και

τις ώρες που κοιμάσαι. Ζεις ό,τι γράφει, σε απασχολεί η απόδοση κάθε νοήματος στα καλύτερα ελληνικά σου, θυμώνεις όταν κάποιος από τους χαρακτήρες αδικείται, εξαγριώνεσαι με την τροπή που παίρνουν καμιά φορά τα πράγματα. Η Πορτέρο, λοιπόν, με κάλεσε να γίνω κορίτσι στο σώμα ενός αγοριού, που μεγαλώνει σε μια εργατική ισπανική συνοικία. Δυσφορία τρομερή. Ασφυξία. Διαρκής κόπωση. Απελπισία. Κακοτοπιές, απογοητεύσεις, βία, ανοίκειες καταστάσεις, αγριότητα. Μια διαρκής πτώση. Τον θαύμασα αυτόν τον άνθρωπο, τον πρώτα-πρωίδα της, το παιδί που κάποτε υπήρξε, θαύμασα την εξέλιξη του μέσα απ' αυτό το μυθιστόρημα μάθηττας, αυτή τη βιωματική μυθοπλασία. Σε λίγους ανθρώπους μπορεί να βγάλει κανείς το καπέλο, έτσι δεν είναι;».